

Opleiding Imaginatie en symbolen bij trauma en gehechtheidsproblematiek

Symbooldrama en Katathym Imaginatieve Psychotherapie en Begeleiding (KIPB)

Kinderen en volwassenen kunnen moeite hebben om ervaringen of emoties onder woorden te brengen, bijvoorbeeld als er sprake is van preverbaal trauma, een taalbarrière of veel zelfkritiek. Werken met beelden en symbolen is dan effectief. In deze opleiding leer je hoe en wanneer je je symboliseringsprocessen op gang brengt en integreert in diagnostiek en behandeling. Zelfervaringsoefeningen verrijken het leerproces aanzienlijk en maken je een veelzijdiger behandelaar of begeleider.

Wat is Katathym Imaginatieve Psychotherapie en begeleiding (KIPB)?

Katathym betekent beziend, ofwel vol van affect. Imaginatief geeft aan dat in deze therapievorm het werken met beelden - ook wel dagdromen genoemd - centraal staat. De methode berust op drie, onderling verweven, elementen: de imaginatie, de specifieke en aandachtgerichte begeleidingsstijl van de therapeut en de affect-geladen beleving van de beelden. Met KIPB kun je onbewuste motivaties, fantasieën, innerlijke conflicten, afweermechanismen etc. blootleggen en bewerken. Deze beelden worden minder gehinderd door zelfkritiek. Het delen van de beelden met een empathisch begeleidende therapeut schept de mogelijkheid tot verdieping en doorwerking.

Hoe werkt het?

In de praktijk begint een therapiesessie meestal met een imaginatieoefening, die in de regel circa 10 minuten duurt, waarbij de cliënt gevraagd wordt zich een motief uit de natuur voor te stellen. In deze beelden komen onbewuste gedragspatronen symbolisch tot uitdrukking. Tijdens de imaginatie en ook in het gesprek erna wordt de cliënt als vanzelf door dit beeldproces meegenomen. Deze zich ontwikkelende beelden blijven drager van het veranderingsproces, zodat de transformatie op dit beeldniveau is af te lezen. De cliënt tekent of schetst tijdens of na de sessie de beelden uit de imaginatieoefening; dit ter ondersteuning en verdieping van het proces. Gevoelens worden benoemd en doorleefd. Interpretatie en verwerking volgen zo een natuurlijke weg.

Breed toepasbaar

K.I.P.B. wordt veel toegepast in de (jeugd)-GGZ, onder meer bij psychosomatische klachten, bij internaliserende en externaliserende problematiek alsook bij trauma- en verstoorde hechting. De methode kan ongeacht leeftijd worden toegepast. In de praktijk is gebleken dat imaginatie/verbeelding ook toepasbaar is in situaties van (kortdurende) begeleiding, coaching, zingevingsvragen en bij ondersteuning in de huisartsenpraktijk.

Doel

Je leert in deze opleiding

- *hoe* en *wanneer* symboliseringsprocessen op gang te brengen;
- de symboliseringsprocessen te integreren in de diagnostiek;
- de symboliseringsprocessen te integreren in het behandeltraject;
- de basistechnieken (o.a. symboolgevoeligheid, zintuiglijk/lichaamsgericht werken in en buiten de verbeelding);
- de psychodynamisch georiënteerde theorie toe te passen;
- onderbouwd een motief te kiezen voor de dagdroom;
- de specifieke begeleidingsstijl toe te passen, empathisch volgend in het beeld, structuur en veiligheid bieden, verdiepende technieken toepassen;
- wat het is om ervaringsgericht te werken. Dit door eerst zelf een motief te dagdromen en daarna samen na te denken en te reflecteren over de betekenis;
- de eigen ervaringen met deze methode middels reflectie en feedback te integreren.

Ervaringsgericht

De opleiding is theoretisch stevig onderbouwd en sterk ervaringsgericht. Tijdens de lesdagen wordt veel praktisch geoefend, waarbij je je afwisselend verplaatst in de rol van behandelaar/begeleider en de rol van cliënt. Door zelf ook de imaginaties te doorlopen ervaar je het perspectief van de cliënt en het krachtige effect van de katathyme imaginatie.

Doelgroep

Gz-psycholoog BIG, Psychotherapeut BIG, Eerstelijnspsycholoog NIP, Kinder- en jeugdpsycholoog NIP, NVO Orthopedagoog-generalist, Basispsycholoog, Orthopedagoog, Psychiater, POH-GGZ, Jeugdzorgwerker, Sociaal pedagogisch hulpverlener, Maatschappelijk werker en Vaktherapeut

In de praktijk blijkt dat de deelnemers uit de diverse disciplines elkaar goed aanvullen en op verschillende terreinen van elkaar leren. Ook deelnemers met een andere achtergrond (denk bijvoorbeeld aan KP'er, activiteitenbegeleider, psychomotorisch therapeut, speltherapeut) met de juiste voorkennis en ervaring, zijn van harte welkom.

Inhoud

De volgende onderwerpen komen aan bod

- theorie, zoals door HC. Leuner ontwikkeld, en recente theorie-ontwikkelingen;
- hanteren van symboliseringsprocessen;
- induceren en begeleiden van aandachtsgerichtheid;
- aanbieden en opbouwen van motieven;
- de specifieke begeleidingsstijl*;
- omgaan met getekende dagdromen en andere verdiepende technieken;
- ervaring opdoen in zowel de cliënt- als therapeuten/begeleidersrol om zo vertrouwd te raken met het verbeeldingsproces;
- indicaties en contra-indicaties voor KIPB.

De specifieke begeleidingsstijl kenmerkt zich door:

- een goed afgestemde en invoelende attitude op hypnoïd niveau;
- vertrouwen in het ontvouwen van het beeld;
- de bereidheid om conflictueus materiaal te helpen ervaren in afwachting van de kracht van de verbeelding hierbij (Wait, watch, wonder);
- een verkennende, cliëntgerichte houding, zoekend hoe de cliënt met dit motief wil omgaan;
- de bereidheid om proefhandelen te ondersteunen;
- met een spiegelende houding en gepast doorvragen.

Aanvullende leertrajecten mogelijk

Op www.symbooldrama.nl staat meer informatie over KIPB en over de vrijblijvende kennismakingsworkshops die met enige regelmaat worden aangeboden.

Aansluitend op deze opleiding wordt een vierdaags supervisietraject aangeboden. Dit wordt vermeld op de site van Vereniging ter Bevordering van Symbooldrama en is niet inbegrepen bij de opleiding. Bij het samenstellen van de supervisiegroepen wordt rekening gehouden met de werkvelden.

Als je na het basistraject, inclusief de supervisie, de opleiding verder wil voortzetten, is het mogelijk via de vereniging een vervolgtraject tot KIP-psychotherapeut of KIB-begeleider te volgen. Desgewenst adviseren de docenten je tijdens de opleiding graag over een voor jou passende route.

Docenten

drs. Arina Bakker - , Piet van Roest - Psychiater-psychotherapeut. Verbonden aan de Stichting ter bevordering van Symbooldrama Nederland.

Certificaat

Je ontvangt een certificaat indien je minimaal 90% aanwezig bent geweest en de opleiding met goed gevolg hebt afgerond.

Literatuur

Ullmann, H. en Wilke, E. (2012). *Handbuch Katathym Imaginative Psychotherapie*. Bern: Verlag Hans Huber.
Leuner, H. (1985/1994/1998/2003). *Lehrbuch der Katathym-imaginativen Psychotherapie. Auflage (2012)*. Bern: Verlag Hans Huber.

De handboeken zijn in het Duits. De docenten bieden je, desgewenst, tijdens de opleiding diverse mogelijkheden om ook via de Nederlandse en Engelse taal de kern van de methode eigen te maken.

Meer informatie

Kijk op www.rinogroep.nl voor meer en actuele informatie of neem contact op met de infodesk via 030 230 84 50 of infodesk@rinogroep.nl.